

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:

Pe un an	100 Lei
Pe jumătate de an	50 "
Pe un pătrar de an	25 "
Un număr	2 Lei.
Pentru străinătate pe un an	150 Lei.

Manuscrisele nu se înapoiează și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficioase, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 90 Lei, până la 200 de cuvinte 120 Lei, de aci în sus 150 Lei

Cuvântarea

P. Sf. Episcop GRIGORIE al Aradului la adunarea generală a secției Arad, a Asociației Clerului „Andrieu Șaguna”.

Prea Cucernici și întru Christos Iubiți Frați!

Înainte de toate mulțumesc bunului Dumnezeu că în ziua de astăzi am prilejul să binecuvintez lucrarea voastră iubiți preoți! Căci fără binecuvântarea Cerului nu se poate termina bine nici o lucrare omenească. Acest adevăr trebuie să-l sădăm adânc în inimi mai ales noi preoții ortodocși români cari din darul lui Dumnezeu reprezentăm o biserică de două ori privilegiată: biserica adevărată alui Christos și biserica dominantă a statului român.

Toată suflarea românească cuprinsă de dorul binelui, își îndreaptă privirea spre noi cari avem perspectivele înfăptuirilor cerute de biserica adevărată. Astfel orice fel de întrunire, orice manifestare colectivă a preoțimii, trebuie să fie o reogîndire a așteptărilor ce se leagă de noi. Orice adunare trebuie să poarte pecetea celei mai desăvârșite colaborări, căci dacă natura arată în tot locul urmele armoniei, cu atât mai mult trebuie să arătăm dragoste reciprocă noi, cărora ni-s'a încredințat dumnezeieștile mijloace harice. Trebuie să ne calăuzească dragostea care a stat și la baza sinoadelor ecumenice prin cari s'a cimentat legătura păcii între cei de o credință.

Stăpâniți de dragostea aceasta trebuie să căutăm a îndrepta tot mai spre bine starea bisericii noastre. Două lucruri cer azi o deosebită atențiune:

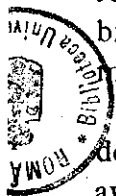
1. Prejudecățile timpului față de preoțime și
2. Indiferentismul religios. În privința celui dintâi punct nu trebuie să uităm că chiar față de Mântuitorul lumea a avut destule prejudecări. Evreii

credeau că Mesia al lor va fi mai bogat decât Solomon și va trăi mai splendid decât împăratul August, dar iată că Christos se naște în ieslea dobitoacelor și trăiește în sărăcie. Prejudecățile celor vinovați au ajuns până la Golgota și dăinuiesc chiar și azi. Înțelegeți deci bine, frați preoți, că avem mult de luptat cu prejudecățile timpului și în consecință trebuie să le înlăturăm. Să ne potențăm zelul preoțesc și vom reduce zgomotul celor ce ne atacă și ne critică pe toată linia.

Eu v-aș recomanda ca sub raportul prejudecăților lumii spre a vă convinge dacă sunt ori nu sunt întemeiate, — să vă examinați conștiința. Întrebați-Vă conștiința: câți ați îmbrățișat din convingere chemarea preoțească? Câți V-ați dat seama că conducerea sufletelor este arta artelor? Doar dacă de o meserie nu se apucă omul decât după ce a învățat-o, cu atât mai multă atențiune trebuie să dăm chemării preoțești. Un medic nu se apucă să împartă medicină până nu a cunoscut tainele științei. Și să nu uităm că boalele sufletești sunt cu mult mai grele de cunoscut, decât boalele interne corporale.

Pilda proorocilor Isaia și Ieremia este mult grăitoare. Isaia după moartea împăratului Ozia este întrebat de Dumnezeu: Cine va merge la poporul acesta? (cap. 6). El răspunde: „Iată, eu sunt, trimite-mă”. Cu toate acestea numai după ce unul din Serafimi îi atinge de buze un cărbune din altar și prin acesta se curățește, ia asupra sa slujba proorocului. Sf. Prooroc Ieremia încă abia primește a fi prooroc iar Moisi numai având mare încredere în puterea lui Dumnezeu, a primit să fie conducătorul poporului.

Și acum câteva cuvinte în privința indiferentismului religios. Că acest indiferentism este mai ales în clasa cultă, nu mai încapă nici

îndoială. M-aş teme că mă ajunge judecata aspră alui Dumnezeu dacă n'aş spune adevărul. Căci spune Apocalipsa lui Ioan (22. v. 15), că mincinoşii rămân în afară de fericirea vecinică.

Ei bine, fraţi preoţi, mai ales clasa cultă dovedeşte indiferentism. O pildă vizibilă sunt bisericile din oraşe unde intelectuali se văd rar iar la sate încă nu merg la biserică toate categoriile de intelectuali. Noi preoţii trebuie să schimbăm situaţia. Să ne pregătim, să dăm hrană sufletească de pe amvon şi lumea va veni la biserică. Să organizăm tineretul, căci așa cum stăm azi nu mai merge. Când s'au găsit tineri universitari cari s'au obligat a merge regulat la biserică, avem dovada că sufletele sunt dornice a fi organizate. Să nu stăm în nelucrare. Să luăm pildă dela preoţii de altă confesiune, cari de pildă în Bucureşti, au înfiinţat reuniuni ale tineretului, pentru întărirea confesiunii respective. Să ne gândim la tineretul luteran care dela ieşirea din şcoală până la vârsta de 21 ani este organizat în așa numitele Bruderschaft și Schwesterschaft. Tineretul și-a avut în trecut steaua strălucitoare, — fiind religios, — și are și pentru viitor o stea și mai strălucitoare. Zice prorocul Osie că se vor stinge ceice nu prin Dumnezeu cârmuesc (c. 8. v. 4.) și deci nu este de dorit ca să ne ajungă judecata aspră alui Dumnezeu.

Cu aceasta împărtășesc arhierasca mea binecuvântare asupra lucrărilor Fraților Voastre și zic:

„Trăiască Preoțimea Română“!

„Trăiască Biserica Ortodoxă Română“!

ARUNCI PRIVIRI ÎNTREBĂTOARE...

*Arunci priviri întrebătoare'n sus spre cer,
Aștepti căldură, ploaie, din nepătruns mister.
Aștepti să iasă viața din simburile mic,
Aștepti să bată vântul, ca rod să fie'n spic.
Privești în largul zării spre-a cerului tărie,
Aștepti, ca cerul groaznic, să poarte a lui mânie
Spre stepele meleaguri, ca groaznică furtună
S'o vânture altunde o nevăzută mână.*

*Atunci și numa'atunci privești în sus spre cer,
Când ploii bogate, soare, vreme dorită ceri.*

*Când holda aurie a spicelor de grâu
O vezi, că să îndoie ca valuri mari de râu;
Când spânzură'n crengute pometul aplecând
Și țarina'i promise bun rod cât mai curând;
Când c'a verii trudă, cu mult bogatul rod
E așezată bine în prea îngustul pod; ...*

*Atunci când ai de toate și te resfeți în bine,
Tu niți ades plugare de Acel ce toate ține“.*

IOSIF DELAGLOB.

Invățământul Religios

În programa analitică pentru școlile normale din România mare, s'a introdus studiul religiei cu 1 oră pe săptămână în cl. IV-V I, vasăzică s'a redus. Cu bucurie am aflat că I. P. Sf. Patriarh a remonstrat și a cerut ca Religionea să se predea în 2 ore pe săptămână în fiecare clasă.

În liceele statului Religionea se predă în clasa VII și VIII în câte una oră pe săptămână.

Din aceste vedem, că studiului Religiei nu i-se dă importanța cuvenită.

Dar nu e numai atât. Cunoaștem nenumărate cazuri, când nici chiar preoții nu mai propun regulat Religionea, nu mai catechizează, nu mai țin examen de religie la finele anului, nu mai percurg cu elevii materia prescrisă. Astfel elevii rămân fără cunoștințele din Religione, atât de prețioase pentru formarea caracterului.

La romano-catolici nu e așa. Acolo se țin cu scumpătate și în întregime toate orele de Religie, iar la finea anului se dau examene în toată regula, clasă după clasă, sub controlul autorităților.

Această neglijență din partea preoțimei noastre, împreună cu reducerea orelor de religie în școlile normale și secundare, are cele mai triste consecințe: ateism, decadentă morală, lipsă de conștiință și de răspundere, veții, crime, în cazul cel mai bun indiferentism religios. Cazul tragic întâmplat deunăzi într'un sat din Oltenia, când un copil de 12 ani a omorât un copil de 10 ani din simplă răzbunare copilărească, e foarte elocvent. Doamne, unde vom ajunge?

E trist, dar adevărat, că acum în școală nu se mai face educație sau foarte puțină, chiar și în școala primară, ci se face mai mult instrucție.

Se îndoapă copilul cu cât mai multe cunoștințe, dar partea sufletească, partea educativă, e lăsată în grija părinților.

Copiii es astfel din școală cu foarte multe cunoștințe, dar cu inima săracă în sentimente nobile, lipsiți de altruism și idealism și mai ales lipsiți de dragostea creștinească care e izvorul tuturor virtuților. Deviza lor e: cât de puțină muncă și cât de multe plăceri în viață.

Excepțiune fac aceia, cari au avut de acasă o educație aleasă. Dar de aceștia sunt foarte puțini. Din lipsă de educație răsar în societate tipuri ca Dâmboviceanu și mulți alți escroci și șarlatani, mai mari și mai mici.

Cum spuneam e de vină mai ales școala, unde nu se mai pune pond pe creșterea copiilor în spirit religios moral, pe dezvoltarea caracterului nobil și a însușirilor alese.

Preoții, dascălii și profesorii de Religie au datoria să facă din copiii încredințați lor creș-

tini adevărați atât în credință cât și în fapte. Aceasta o pot face în cadrul învățământului religiei și a exercițiilor religioase. Căci nicăiri nu găsim așa strălucite pilde de viață curată, creștinească, morală, decât în sf. Scriptură. Și unde ni-se spune mai ales ce să credem și cum să ne purtăm în viață, ca să ne câștigăm fericirea pe pământ și dincolo de mormânt, dacă nu în cadrul învățământului religios, care ar trebui să fie inima întregului învățământ primar și secundar?!

Doar toate cunoștințele de aceea ne chinăm să le câștigăm, ca să ajungem la fericire atât vremelnică cât și vecinică, să câștigăm raiul și nu iadul, deci acele cunoștințe sunt un mijloc pentru a ajunge la fericire. Și adevărata fericire tot Religionea creștină ne arată în ce constă.

Acum când se apropie noul an școlar, preoții să tindă într'acolo, ca studiul Religiei să devină nu numai un studiu principal, ci chiar sufletul învățământului, tocmai fiindcă se îngrijește de suflet mai mult de cât ori care alt obiect. Trebuie să stăruim nu numai să se asigure minimul de 2 ore pe săptămână pentru studiul Religiei, dar orele acestea să se și țină în mod efectiv și conștiincios.

Altcum nu e mirare, că preoțimea e luată peste picior, bagatelizată, că bisericile devin tot mai goale, că crimele se înmulțesc și că lumea se închină din nou la... vitelul de aur.

G. Noaghea, profesor.

Pelerinajul la Ierusalim.

Apel.

Deoarece biserica din sf. cetate a Ierusalimului, sfânta patriarhie și credincioșii ei de acolo trăiesc în mare lipsă și strâmtoare, facem apel la toți oamenii de bine și creștinii dreptcredincioși ca să trimită până la 5 Septembrie daruri în bani după cât îi va lăsa inima, la adresa: *Casa Consistorului arhidiecezan, Sibiu*, ca astfel să putem veni într'ajutor comunităților ortodoxe din Ierusalim cari să străduesc să păstreze cât mai curată legea ortodoxă, ocrotitoarea de veacuri a neamului nostru și să întrețină în cea mai bună stare aceste locașuri sfinte, de închinare pe întreaga creștinătate, ca astfel să ne putem împlini o pioasă datorință a sufletului nostru.

La biserica sfântului Mormânt vom înălța împreună cu I. P. S. fericitul patriarh al Ierusalimului rugăciuni către Tatăl cel ceresc,

pentru vii și morți, pentru întreg poporul nostru dreptcredincios și pentru toți cei ce vor însoți darul lor de un pomelnic. Acolo ne vom ruga ca Dumnezeu să întărească cu darul Său credința cea mântuitoare în sufletele credincioșilor, acolo vom cere iertare de păcate dela Mântuitorul care și-a vărsat sângele pentru izbăvirea oamenilor, acolo vom cere ocrotire pentru neamul și țara noastră, pentru sfânta noastră biserică strămoșască, dela Cel ce a întemeiat-o în lume pentru a conduce sufletele la viața de veci.

Despre darurile trimise se va face dare de seamă publică.

(ss) **Dr. Nicolae Bălan**,
Mitropolitul Ardealului.

Trei tovarăși de drum.

Un creștin, albit de ani, era pe patul de moarte. În jurul lui stăteau rudele și prietenii săi. Imbrățișându-i pentru cea din urmă oară, le spuse: „Azi veni să mă vadă 3 inși. Mai întâi *Credința*. Ea îmi șopti: „Vin să-mi iau rămas bun dela tine. Nu mai ai nevoie de mine. Te-am ajutat să urmezi pe Christos, să-i rămâi credincios, să trăiești în pacea și stăpânirea Lui. Acum mergi să-L vezi și să viețuești împreună cu El“.

Pe urmă veni *Nădejdea*, care-mi spuse: „Ți-am ținut bună tovarășie până acum, te-am încurajat, te-am mângâiat, te-am înveselit. Rostul meu, pe lângă tine, s'a încheiat. Ajungi la capătul drumului. În lumea în care intri nu mai e nicio umbră, nicio îndoială, nicio strâmtoare, nicio durere. Totul va fi pentru tine lumină și bucurie. Adio!“

Dragostea veni cea din urmă, dar ea îmi zise: „Eu nu mă voi despărți de tine. Dimpotrivă. Aici pe pământ, am înfrumusețat viața ta de toate zilele, ți-am adus bucurie chiar printre lacrimi, ne-am cunoscut din ce în ce mai de-aproape, dar nu era decât un început, o pregătire. Acolo Sus, voi fi cu tine mai mult decât oricând. Nu te vei putea lipsi de mine, căci fără mine nu e cu puțință nici fericire. De-acum înainte suntem pe de-a întregul unul al altuia“.

„*Dumineca Ort*“.

Noua lege administrativă

Apropiindu-se alegerile comunale și județene, publicăm următoarele informațiuni:

1. Teritoriul județelor de astă dată îl va statornici Consiliul de Miniștri prin un jurnal. Asemenea și organizația comunelor, care sunt de trei categorii: *a*) municipii supuse nemijlocit Ministerului de interne, *b*) comune urbane (orașele) reședință de județ și nereședință, *c*) comune rurale.

La comunele urbane pot fi anexate cu titlul de „suburbane“ comunele situate în apropiere.

2. Autonomia comunală este cât se poate mai largă. Hotărârile comunale sunt prin sine executabile și nu se supun aprobării județene decât în chestiuni financiare, ce nu sunt prevăzute în buget și întru $\frac{1}{10}$ parte din veniturile anuale. — Organele comunale sunt:

a. Consiliul comunal ales prin vot secret pe liste de cetățenii cari au împlinit 21 ani. Aleși însă nu pot fi decât cei cari au împlinit 25 ani și știu celi și scrie.

Numărul membrilor aleși variază după numărul populației. Astfel la 250,000 locuitori, 36, la 100,000—30, la 50,000—24, la 25,000—18, la 10,000—15, iar în comunele urbane mai mici, orice număr va avea, se aleg 12 consilieri comunali (reprezentanță comunală). În comunele rurale se aleg 9 membri.

În plus se mai aleg $\frac{1}{3}$ ca membri suplcanți.

Atară de aceștia sunt membri de drept reprezentanții confesiunii ce are mai mare număr de credincioși în localitate, medicul comunal, reprezentantul Ministerului Instrucțiunii și al Agriculturii etc.

Se vor putea coopta și femei în consiliul comunelor urbane.

b. Consiliul se alege cu mandat de 8 ani, înoindu-se jumătate după 4 ani, prin tragere de sorți.

Consiliul alege din sânul său cu mandat de 8 ani trei membri ordinari (în comunele cu mai puțin de 10,000 locuitori) și doi supleanți cari împreună cu primarul formează delegația permanentă.

Alegerea primarului o întărește prefectul.

Conducerea efectivă o are primarul ajutat de către delegația permanentă.

Consiliul comunal e obligat a se întruni numai de 4 ori pe an.

Poveste turcească pentru învățatură românească.

Odată sultanul turcilor, Soleiman cel mare, care a fost un împărat aspru dar și înțelept, a încredințat unuia dintre sfetnicii săi un săculeț cu o mie de lire de aur, să le dea unui cerșetor, pe care îl tot vedea el Vinerea la ușa moscheii sale împărătești, oridecâteori trecea să se închine, — zicându-i: „Spune-i să se roage pentru mine“ . . .

Iar pentru candelile din moschee îi porunci, să trimită câte patru oca de untdelemn bun, de fiecare. În moschee erau sute de candelile.

— Așa voi face, luminate împărate, a răspuns sfetnicul.

Mai pe urmă sfetnicul gândindu-se, găsi că e din cale afară de mult atâta aur pentru un sărac și atâta untdelemn pentru candelile. De aceea, opri jumătate din lire pentru el, apoi restul îl dete altui dregător mai mic, ajutor al său, să-l ducă săracului.

Acesta, iarăși, găsește la rândul său, că darul de cinci sute lire, cât rămăsese, e prea mare spre a fi dat ca pomână, și luând și el o jumătate din ele, duse punga cu restul și o dădu săracului dela ușa moscheii.

— Ține omule și roagă-te pentru sultan; că el îți trimite această milostenie.

— Alah, să-i dea viață lungă și îmbelșugată, răspunse săracul mulțumind.

A doua zi întâiul sfetnic e chemat la sultan.

— Ai dat, bre, banii cerșetorului?

— Da, împărate.

— Cât i-ai dat?

— Tot, luminația Voastră.

— Nu-i acesta săculețul ce ți-am dat eu ieri . . .

— Ba da, măria Ta, — murmură sfetnicul uimit.

— Ia numără și vezi, câte lire sunt în el?

Bietul sfetnic, începând a număra odată, numără a două oară, dar, înțelegând că este prins și neputându-și stăpâni frica, se aruncă rugător la picioarele sultanului cerând iertare:

— Nu-ți fie frică; spune-mi numai: Nu sunt eu cel mai puternic împărat din lume?

— Da, luminate împărate.

— Va să zică, ai arătat că ești lacom și necinstit. Dar pomana nu-i sfântă?

— Da, slăvite împărate.

— Asta înseamnă că nici de Dumnezeu nu ți-a fost rușine. Apoi, dacă unul ca tine fură, ceilalți slujbași din împărăție ce vor fi făcând?...

— Dar, ia spune-mi, ai dat poruncă, să se cumpere câte patru ocale de untdelemn de fiecare candelă din moscheea mea? Răspunde.

— N'am îndrăznit, stăpâne; că de făceam așa, recolta pe un an din toată împărăția nu ne-ar fi ajuns. Și afară de asta, marele camaraș m'ar fi crezut nebun.

— Să-i fi spus, că aceasta e porunca mea și dacă ți-ar fi răspuns că și eu nu-s teafăr, atunci erai dator să-i arăți că nu-s nebun, ci tocmai prevăzător. Pentrucă, judecând după purtarea ta cu lirele date săracului, untdelemnul suferind și el aceeași scădere, treptat, pela fiecare slujbaș, ar fi ajuns la candelă tocmai cât trebuia!...

Dar, fiindcă eu vreau, ca în împărăția mea să fie dreptate, iar slujbașii să nu fure, iată dau o pildă cu voi: Să vă spânzure în mijlocul orașului chiar astăzi.

Din „Renașterea”

† Visarion, episcopul Hotinului.

Vreți nutremânt sufletesc bun?

Iubite cetitorule!

De multe ori te vei fi întrebat, Dumineca, după prânz, după vecernie, ori sările, când te aflai, după munca dela câmp, acasă în mijlocul familiei: ce să mă fac acușica? Gândul îți va fi umblat pela cârciumă, dar îți vei fi zis: „Acolo se duc banii ca pe gărlă și mi se istovesc puterile! Sânt *prea bun* pentru așa ceva!” — Te vei fi gândit mai apoi la o vorbă două, la podmol, cu vecinii. Veți fi páfăit tacticos din lulele, copilași vi se vor fi jucat pe dinnainte, femeile vor fi boșcorodit ele'n de ele. Dar te vei fi săturat repede și de petrecerea asta, cu toate că nu este vrednică de disprețuit. O vorbă cuminte, un gând luminos, schimbat cu vecinii — despânzește norii, prinde bine, dă tărie.

Mai apoi vei fi oftat: „Hei, de-aș avea eu o cărțuție, știi de alea, alese pe sprânceană, ce *bine* mi-ar mai cădea! Aș ceti-o eu ori băețașul ori fetița dela școală, cu glas tare, și ne-ar asculta toți, de jur-împrejur!”

Iacă, vrem să-ți dăm mână de ajutor! Mulți țărani români ne-au spus un „*Bogdaproste!*”, după ce le-am pus cărțuțiile de mai la vale în mână și multe frunți au descrescit plăsmuirile astea frumoase.

Din biblioteca pe care vrem să ți-o punem la inimă acum, ș'au împărțit până acușica peste 1.500.000 de exemplare! Ști dumniata ce va să zică atâta sumedenie de cărți?!

Sutele, miile de sate românești așteaptă și acum bucoavnă respicată, citeață, înălțătoare de inimi, care să sădească dragostea de viață cinstită, dragoste de propășire a neamului, nu numai românesc, ci și a neamului omenesc. Iacă nutremânt sănătos, iacă sfetnici pentru zilele grele și zilele de veselie, când ești ușurat sufletește. E vorba să te apropii de sfetnicii aceștia cu încredere și să iai nutremântul, mistuindu-l cu cumpăt—că și sufletul are trebuință de nutremânt, după cum are și trupul.

Ca să vezi și d-ta cam ce aduce „*Biblioteca populară*” a „Asociațiunii”, de care este vorba, citește rândurile de față.

„Biblioteca populară” a ajuns să treacă de numărul 128. Cei ce scriu cărțuțiile astea vreau să nască *pofta de cetit*, dând fel de fel de bucăți prețioase.

Ai auzit de sigur, de un scriitor român de-izice *Ion Pop-Reteganul*. Dascălul acesta român a scris viața întreagă zeci și zeci de cărțuții, care mai de care mai frumoasă: „*Povești ardelenesti*” (în 5 broșuri), povești de prin Munții Apuseni, doine, chiuituri, balade, adunate din gura poporului, povestiri, icoane depe natură, dela sate. După ce a murit a trecut întreg rămasul literar (scrisele sale vrednice de publicat) în mâinile „Asociațiunii”. Așa a ajuns societatea în stăpânirea unei comori de povești, povestiri, cântece, chiuituri, balade haiducești, ș. a. Iacă-l pe „*Lucă... minte slabă*” Nr. 126 din „Biblioteca pop.”), cum își mănca agonisita și averea, fiindcă nu-i om în toată legea și nu știe chivernisi. Iacă-l pe *Petrea „Porcosul*”, cum ajunge om chiabur, fiindcă face negoț cu porcii și își vede de treabă. Ascultă o seară de Crăciun, cu colinzi și cu vorbele potolite ale unei părechi tinere, fericite care tocmai se logodește. („*Farmecele colinzilor*”). Ascultați pe Ion Haiducul cum se căinează, fiindcă n'a dat cinstea cuvenită tată-său și a ajuns de răsul lumii, umblând pela casele oamenilor. (Astea și altele în numărul 126 din biblioteca.)

Alt dascăl de omenie, „*Petrea Dascălul*” din Orlat, ne descrie în numărul 116, în „*Icoane dela țară*”, copii nărăvași de după războiu, gospodării bune și rele de pe la sate, oameni de omenie și oameni de să-ți tai măneca de ei și să o iai la sănătoasa. „*Moșul*” (scriitorul Nic. Petrea-Petrescu) n'ea de braț și ne povestește minunate întâmplări, din „*1001 de nopti*”: în cărțuția cu numărul 117 („*De braț cu Moșul, în povești*”). Cui să nu-i placă „*Ali Baba și cei 40 de hoți*”? Din țările îndepărtate ale Orientului, din Indii, unde se petrec cele din „*1001 de nopti*”, putem trece în „*țara cehului*” („*Povești din țara cehului*”, Nr. 118), talmăcite de *abatele Zavoral*, pe care îl vor fi văzut mulți cetitori, în

Praga, în decursul războiului, în lazaretul dela Strahov. Ce mintoasă fată este Șurina—se ia la întrecere în deșteptăciune cu „fata cea mintoasă” din poveștile noastre! „Doritul” e „Fat Frumosul” cehilor. Și acolo sunt trei crăișori fermecați, care trebuie să fie scăpați din ghiarele sgriptoroaicei.

Poezii vrednice de declamat va afla cetitorul în numărul 121 („Patria” de poetul „G. Tutoveanu”). „Ștefan Vodă” sau „Sutașul din Căiuț” sau „Vodă Rareș” sau „La Putna”, „Învieerea” poetului mort în tinerețe, *Ioan Borcia* (Nr. 114) are poezii frumoase, gingașe, de dragoste, apoi altele de îndemnuri de arhanghel, preamăriri ale trecutului („Candela dela Putna”, d. e.), apoi chemări înflăcărâte: „Voi sunteți frați de-o limbă și de-o lege!” Fiori de aceștia să se răspândească în mijlocul ascultătorilor pe la serbările noastre!

O minunată poveste, plină de înțelepciune, a tipărit chiar și *M. S. Regina Maria*, în numărul 110 („Sămânța înțelepciunii”), dorind astfel să dea mână de ajutor acestui așezământ românesc, care este „Asociațiunea”.

Material de citit și de răsândit găsește cetitorul în numărul 113: „Pentru sările de șezătoare” și în Nr. 112: „Gânduri de dat mai departe”. Cum rămâne o văduvă de războiu numai cu 2 copilași și cum se întrecează privind la copilașul din leagăn, care seamănă cu cel mort. Cum „Văduva” vrea să trăiască pentru urmașii mortului, cari au lipsă de sprijin. În „Satul gușaților” se miră un tânăr când nu vede gușați, după cum li-s'a dus porecla oamenilor din sat—numai o gură nesălată a adus nume rău întregului sat, care suferă pe nedreptul. *Biata „Rumunka”* e o mamă căreia ia murit copilul, soldat, în Praga; Româncea plânge la căpătâiul copilului: Dragu' mamei, pui' mamei și cehii îi pricep durerea, cu toate că nu-i cunosc limba. „Clife de întremare sufletească” (n-rul 115) are bucăți scurte, poezii și proză, de autorii de seamă. Țăranul român trebuie să ia și el la cunoștință cum se sbuciumă oameni mai mari, în căutarea Dumnezeirii, în aflarea noimei ființării noastre de pe pământ. De aceia sunt bine venite paginile acestea, care nu sunt pentru orice cetitor, dar cari prind bine unuia cu mintea mai ageră.

Un tipăt de alarmă vrea să fie și Nr. 120: „E primejduită cultura!” Numărul este scris pentru cetitorii mai mințoși, ca să afle părerile unor bărbați din ziua de astăzi, cari strigă tuturor: „Luați-vă mințile în cap! Dacă nu vă potoliți patimile se dă de mal cultura, câtă bruma o avem în Europa!”

Dacă numărul acesta i-se va părea prea greu unuia sau altuia, va afla în versurile minunate ale poetului *Ion Borcea* din piesa t atrală în 3 tablouri „Ileana” (Nr. 122—23), o răsplată și Ileana Cosinzeana noastră o să-i apară în sātu-

cul românesc descris de poet, cu atât mai frumoasă. Într'altă țară, în Italia, ne duce povestirea lui *Amicis*: „Hârtia de o sută” (Nr. 128). Tălmacirea în românește a d-nei *Șt. Bidnei* merită să fie celită în fiecare casă românească. Autorul italian e cunoscut în toată lumea. Aici ne descrie ce-a pățit un biet tânăr sărac cu o „hârtie de o sută” de lire (ban italianesc), care a ars de jumătate. Suferințele lui te ating până la lacrimi și nu ți-e rușine de lacrimile acelea, fiindcă isvorăsc, trebuie să isvorască din inimă. Pentru tineret mai cu seamă, este cârțulia asta — *aur!* Să nu fie tânăr să nu o fi citit.

Și din Italia, pe unde vor fi fost mulți țărani români în decursul războiului, să trecem în Rusia. Cecace ne povestește scriitorul rus *Tolstoi* în „Prizonierul din Caucaz” (traducere de Moșul) stârnește interesul cel mai mare, și la cei ce au fost prin Caucaz, prizonieri și la cei ce au auzit despre viața de pe acolo. Șilin și Costilin sunt doi ruși, cari au ajuns în mâinile tătarilor. Multe mai pătinesc amândoi! Vreau să scape odată, târându-se cu butucii la picioare — dar sunt prinși de nou. Simți cum îți bate inima când ce-tești de fuga lor. Ne închipuim că povestirea va fi celită pretutindeni cu răsufierea reținută la ascultători — mai cu samă la câte o șezătoare.

Și-așa mai departe... tot alte și alte povestiri, cântece, sfaturi (și de cele doftorești și de cele pentru viața de via și de cele împotriva prea multei beuturi) — o sumedenie de cârțulii. (Nr. 127 „Cum să ne îngrijim viața de via și vitele” de dnii *I. A. P.* și *Ioan Zamfirescu* inspector veterinar. În calendarul pe 1925 sfaturi despre testament).

În viitorul apropiat se vor tipări alte și alte numere: despre „Împăratul Traian”, despre „Gheorghe Barițiu”, unul din cărturarii cei mai de inimă de ai noștri; apoi bucăți de teatru popular, la sate, poezii populare, chiuituri și snoave cu țigani și alte neamuri, adunate de *Andrei Bârseanu*, fostul președinte al „Asociațiunii”. Calendarul aduce în fiecare an câte un car de învățătură încât ai, pe lângă târguri și sfaturi gospodărești, de petrecere, cari nu-ți store punga și nici sănătatea.

E cineva, căruia să nu-i placă gândurile date mai departe în biblioteca aceasta? Credem că nu, de aceea îți punem și dtale la inimă: citește și răspândește cârțuliile din ea, spre binele tuturor.

Zece cârțulii și un calendar pe de-asupra costă, abonate la un loc, pe un an întreg, trimise acasă, 50 de lei pentru cei ce s'au înscris membri la Asociațiune (taxa: 10 lei, membru ajutor, pe an), iar pentru cei ce nu sunt membri 70 de lei la an.

Nu ți se pară mulți banii ce ți se cer! Încearcă odată și n'ai să te lași de „Biblioteca populară a Asociațiunii” („Astra”).

ȘTIRI

Examen de calificare preotească.

În 12 August s'au ținut examen de calificare preotească sub presiunea P. S. Sale Di Arhieru Filaret Musta. S'au prezentat trei candidați: Cuzman Lăpădat, Iulian Onciu și Dimitrie Stoichescu. Rezultatul examenului a fost: doi candidați au fost evaluați cu nota „distins“, unul cu „bine“.

Felicitările noastre.

Asociația generală a clerului ort-român

din toată țara își ține congresul în 25 și 26 August în Cernăuți. Congresul se va ocupa în special cu problema presei. Despărțămintele vor trimite câte un delegat pe speșele despărțământului. Pentru călătorie se va exopera reducerea obicinuită pe C. F. R. Participanții se vor adresa direct biroului central din București.

Retribuțiunile preoților din Eparhia Caransebeșului pe luna Iulie a. c. s'a ridicat dela Administrația financiară. În consecință s'au trimis conspectele și s'au asemnat banii la locurile, de unde se distribuie aceste retribuțiuni.

Desnaționalizarea Românilor din regatul Jugoslav.

În ziarul „Tărănimea“ din Oravița a apărut „Un desnădăjduit protest al Românilor din regatul S. H. S.“ din care vedem că legea confesională votată în scupștina din Belgrad e un pas înainte spre desnaționalizarea Românilor din acea parte a Banatului, care a ajuns sub stăpânirea sârbească. Administrația averilor ca și conducerea sufletească a credincioșilor români este lăsată în seama funcționarilor sârbi. Nici un act, nici un ordin în biserică nu poate eși fără aprobarea oficialității sârbe. Orice funcționar bisericesc trebuie să fie jugoslav și să știe limba statului în scris și prin graiu. Administrarea averilor bisericești nejugoslave trece în grija statului și până și matricolele de naștere vor fi purtate de către stat. Sigur este, că în câțiva ani nici un nume românesc nu va mai fi în matricole, iar averile bisericești vor ajunge cu totul la altă destinație, decât aceia hotărâtă de donatori. Ne asociem și noi la strigătul de durere al fraților noștri din teritoriul jugoslav și sperăm că guvernul va interveni pentru salvarea Românilor de acolo.

Alegerile de reprezentanți la Comunitatea de Avere sunt în curgere.

România și Liga Națiunilor. Se anunță din cercurile oficiale că guvernul român pregătește un răspuns Ligei națiunilor în chestiunea reclamațiilor făcute de unguri la Societatea Națiunilor. Răspunsul României se va ocupa de exproprierile magnațiilor din Ardeal și de acuzațiunile ce se aduc României privitor la persecuțiile culturale și religioase din țară. D. Petrescu-Comnen ministrul țării la Berna a vizitat Ardealul și a cules materialul necesar pentru răspunsul României. În contactul luat cu reprezentanții minorităților aceștia i-au afirmat că sunt loiali și păstrează toată încrederea în România.

Perceperea impozitelor dela țărani. Ministerul de finanțe fiind sesizat că unii percepatori, din exces de zel, silesc pe țărani să-și vândă recolta, înainte chiar de a fi treerat-o pentru ca să-și plătească impozitele ce datorează statului, a dat o circulară tuturor administrațiilor financiare prin care le pune în vedere că o asemenea procedură nu intră în vederile ministe-

rului și ca atare să ia măsuri pentru înlăturarea ei. Ministerul a dispus ca percepatorii să procedeze cu toată îngăduința posibilă în perceperea impozitelor dela săteni și să fie supravegheați pentru a nu comite abuzuri.

Țăranii care au rămas în urmă cu plata impozitelor și nu dispun de alte mijloace, vor fi lăsați să-și termine toate lucrările agricole și să-și înmagazineze recolta. La nevoie numai, se va putea pune un sechestrul asigurător pe cota aferentă impozitului, din recolta depusă în magazie, urmând ca impozitele să se încaseze la vinderea de bună voc a recoltei.

O apropiere între Grecia și România.

În cercurile diplomatice s'a afirmă, că dl Langa Râșcanu, ministrul României la Atena, a venit la București cu scopul de a prezenta dlui G. Duca, ministru de externe, lucrările privitoare la o apropiere între Grecia și România. În legătură cu aceasta se mai afirmă, că guvernul român a și primit zilele acestea o notă, prin care guvernul grec face o propunere de colaborare reciprocă în Balcani, când pacea va fi periclitată.

O invenție folositoare. Într'una din zilele trecute s'a făcut probă în câmpul de aviație dela Băneasa cu o invenție, care se numește parașută. Aceasta e un fel de umbrelă, care se leagă de mijlocul aviatorului. Aviatorul se lasă cu ea jos din aeroplan. În cădere parașuta se deschide și astfel se micșorează iuteala căderii prin condensarea aerului sub aripile parașutei. Sziklay inventatorul s'a lăsat jos dela înălțime de 1200 metri. În cădere parașuta s'a deschis și căderea a fost lină (4 m. pe secundă). Sziklay a ajuns teafăr la pământ și a fost primit cu ovațiuni de publicul numeros, care a asistat la această încercare interesantă.

Spaimă. Un vrăjitor de șerpi din India a venit la expoziția din Paris cu niște șerpi pe cari îi purta într'o lădiță cu lăcat. S'a dus la o agenție de călătorie. A pus lădița pe un scaun până să isprăvească cu treburile. O uitase însă fără lăcat și șerpii au ieșit afară. Ce zbierat pe funcționari și pe femeile, cari locuiau în casa aceea mare. Au încercat în tot chipul să-i prindă și să-i omoare, dar fără izbândă. — Atunci vrăjitorul a încercat meșteșugul din țara lui: s'a așezat pe un scaun, a scos fluerul dela brâu și le-a cântat o cântare frumoasă ca în țara lui. Spre mirarea tuturor șerpii au venit înaintea lui, apoi s'au suit singuri în cutie, pe care a încuiat-o acum bine. Iar slujbașii au dat mulțumită lui Dumnezeu c'au scăpat cu atâta.

Blândeța. Un om înșira într'o zi cu multă laudă unui filozof toate însușirile bune ale neveste-si. „E frumoasă minune mare“. Filozoful care, era cu un creion în mână, puse o nulă pe hârtie. „E cuminte cum n'ai mai văzut“. Filozoful puse altă nulă lângă cea dintâi. „E de neam mare“; filozoful așternu altă nulă. „Are multă știință de carte“, spunea omul; filozoful a mai însemnat o nulă. „E bogată“...; filozoful mai scrisse o nulă lângă celelalte. „Și e blândă ca un mieluleș“. Atunci înțeleptul a pus 1 înaintea nulelor. (1000...!) Ce voia să spună înțeleptul? Ori câte însușiri bune ai avea nu plătesc nimic dacă nu sunt legate cu blândeța; căci numai „cei blânzi vor moșteni pământul“, spunea și Domnul nostru Isus Hristos.

Om cu două inimi. În Italia trăiește un tânăr de 24 de ani cu numele Giuseppe de Maggio din satul Lecce, care are două inimi și două coaste mai mult ca alți oameni, O nimă e deadreapta și alta deastânga. Un muzeu american s'a îmbiat că-i da acum 32,000 de dolari ca la moarte să-și vândă trupul pentru muzeul lor. Dar nu vrea să stea de vorbă.

CONCURS.

În baza ordinului Venerabilului Cons. diecezan ddo 20 Noemvrie 1923 Nr. 4685 B. ex 1923, se escrie a treia oară concurs pentru ocuparea postului de paroh la parohia vacantă de cl. I. din Iam, protopresbiteratul Bisericii albe, cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele :

1. Una sesiune parohială, constatătoare din 32 jug. pământ arător — într'un complex.
2. Stola uzitată.
3. Un intravilan de 400 st. □ și un extravilan de 800 st. □.

În lipsă de casă parohială, alegând-ul preot se va îngriji singur de cvartir.

Doritori de a ocupa acest post să-și trimită re ursele lor, conform Regulamentului pentru parohii, adreseate Comitetului parohial din Iam, prin Prea On. Oficiu protopresbiteral din Răcășdia.

Recurenții sunt poftiți a-se prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în sf. biserică din Iam, spre a-și arăta dexteritatea în cântare, tipic și oratorie, dar numai cu prealabila încuviințare a protopopului tractual și nici decum în ziua de alegere.

Iam, din ședința comitetului parohial ținută la 5/18 Mai 1924.

Pentru comitetul parohial :

Grigorie Gligu

președ. com. par.

Ștefan Draghici

not. com. par.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Nr. 5177 B. ex. 1924.

Acest concurs se publică cu adausul, că — în baza aliniatului ultim din § 29 al Regulamentului pentru parohii și în baza decisului consistorial ddo 3 Martie și respective în 12 Aprilie 1914 Nr. 3053 B. ridicat și la valoare de concluz sinodal eparhial cu concluzul nr. protoc. 33 ex 1914 — se enunța obligamentul credincioșilor de a presta și birul parohial, care este o parte legală a dotațiunii preoțești.

Caransebeș, din ședința consistorială ținută la 1 Iulie 1925.

Episcopul diecezan :

Dr. Iosif Tr. Badescu

2—3

No. 279/1925.

AVIZ.

Înaltul ministeriu al instrucțiunii publice cu ord. Nr. 83441 a acordat liceului „Traian Doda“ din Caransebeș pentru anul școlar 1925—26 șase (6) burse de câte 5000 Lei. Aceste burse se vor distribui în conformitate cu dispozițiunile cuprinse în regulamentul internatelor, pe lângă următoarele lămuriri :

1. Bursele se acordă elevilor merituoși, fii de funcționari publici, cu mijloace materiale restrânse și în lipsa acestora fiilor de săteni români, merituoși și săraci. Acordarea burselor se face prin concurs. Cererile de concurs se adresează Direcțiunii liceului până inclusiv în 8 Septemvrie, având să fie însoțite de următoarele acte : 1. Actul de naționalitate română, 2. Actul de naștere, 3. Certificatul de bună purtare, 4. Actul de vaccină, 5. Certificatul de studii, 6. Certificat de paupertate, liberat de primăria comunei unde părintele își are reședința, sau un act constatător de câți copii are, însoțit de un act constatător de cecace posedă ca avere, sau ca venit lunar ori anual.

Examenul de concurs constă din 2 probe : una scrisă și una orală.

Proba scrisă, candidații din clasa I. o vor face din Limba română și Aritmetică, iar candidații din celelalte clase din Limba română, Matematici și încă o materie după alegerea comisiei examinatoare. La examenul oral întrebările vor fi pușe asupra tuturor materiilor clasei, pentru care candidatul urmează să dea examen.

Concursul începe în ziua de 10 Septemvrie.

Caransebeș, la 10 August 1925.

Director, Ioan Penția.

AVIZ
pentru pădurari

Elementele științei silvice de A. DIACONOVICI, ediția II. a apărut și se găsește la Librăria și Tipografia „Diecezană“ Caransebeș. Prețul 40 Lei plus spese postale.

Imbrăcați-Vă

numai la croitoria

Bugariu & Schill

Caransebeș, Strada Logojului

Atelier modern

pentru confecționarea hainelor bărbătești, Confecționează reverenți pentru domnii preoți și tot felul de haine civile după cel mai nou fason.

Serviciu prompt și real.

Comandele din afară se execută în timpul cel mai scurt.